

Huldue *Columba oenas*

Stock dove

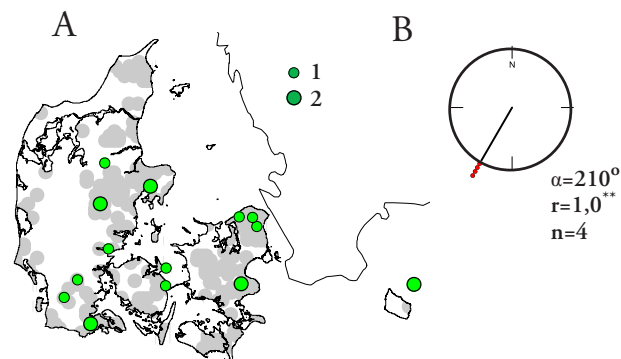
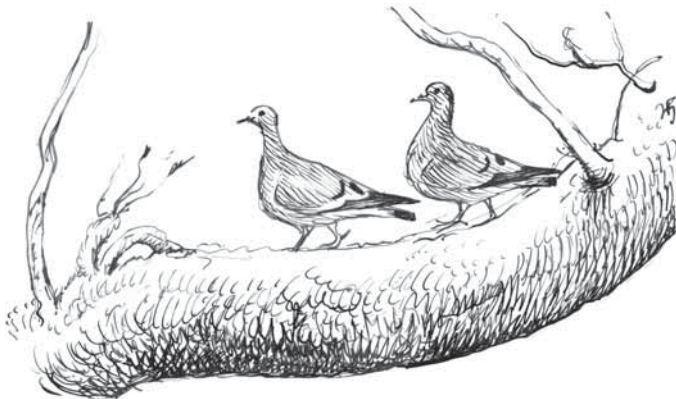

Fig. 2. A) Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt, samt artens danske yngleudbredelse (1993-96). Ringing sites for birds later recovered, and breeding distribution (1993-96). B) Retning af direkte efterårstræk (aug-dec, >100 km). Direction of direct autumn migration (Aug-Dec, >100 km).

Hulduen er i Danmark en fåtallig ynglefugl, der primært yngler i ældre løvskove øst for israndslinjen samt ved vestkysten, enten i redekasser, i træer med naturlige huller eller i sortspættehuller. I de sidste 30 år har arten været i fremgang i Danmark og Slesvig-Holsten, og den er begyndt at yngle på en lang række nye lokaliteter (Berndt m.fl. 2002). Den danske bestand er estimeret til 800-1.000 par. Uden for Danmark er hulduen udbredt over det meste af Europa, mod nord dog kun til de sydligste egne af Norge, Sverige og Finland. Den absolut største europæiske bestand findes på De Britiske Øer. De nord- og

centraleuropæiske bestande er trækfugle, som overvintrer i det sydlige Frankrig og på Den Iberiske Halvø, mens bestandene på De Britiske Øer og i Vest- og Sydeuropa overvejende er standfugle. Hulduen er en sjælden vintergæst i Danmark.

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark blev den første huldue ringmærket i 1921, og i alt er ringmærket 331 fugle, flest fra omkring 1980 til midt i 1990'erne (fig. 4) i forbindelse med målrettet mærkning af sortspætter. Artens østlige udbredelse i Danmark afspejles i mærkningerne (fig. 2A). Der

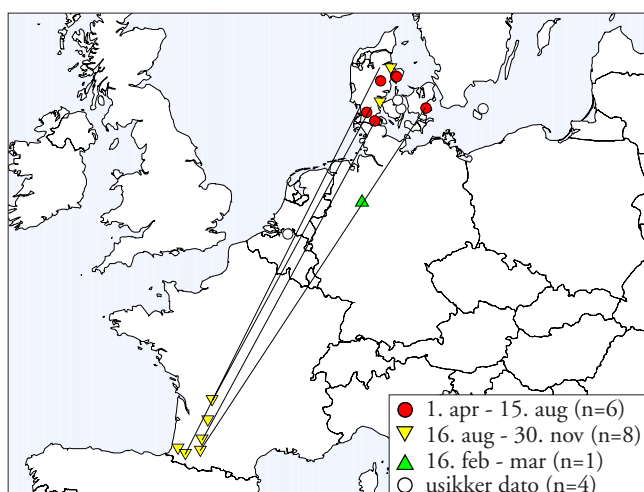

Fig. 1. Genfund i forskellige sæsoner af huldue ringmærket i Danmark. Linjer angiver direkte efterårstræk. Recoveries during different seasons of stock dove ringed in Denmark. Lines indicate direct autumn migration

Fakta Facts

Mærkninger <i>Birds ringed</i>	331
Genmeldinger <i>Recoveries</i>	
Antal genmeldinger <i>No. of recoveries</i>	19
-heraf uden for Danmark <i>Recovered abroad</i>	8 (42%)
Antal fugle <i>No. of individuals</i>	19
-heraf mærket som unger <i>Ringed as chicks</i>	15 (79%)
Genmeldingsandel <i>Proportion recovered</i>	5,7%
Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark	13
<i>Ringed abroad and recovered in Denmark</i>	
Ekstremer <i>Extremes</i>	
Højeste alder <i>Oldest bird</i>	3 år 5 mdr.
Længste afstand <i>Longest dist.</i>	Frankrig France 1.755 km

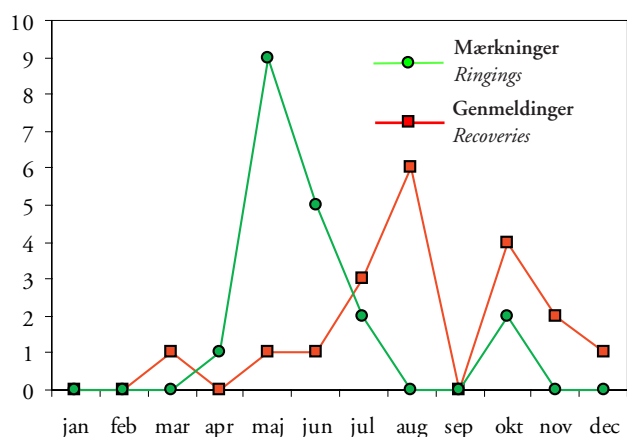

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for genfund af huldue. Month of ringing and recovery of recovered stock dove.

foreligger i alt 19 genfund. Størstedelen (79%) af de genmeldte fugle er mærket som redeunger i maj-juli (fig. 3) i det østlige og sydlige Jylland samt i det nordlige og østlige Sjælland. Derudover er genmeldt enkelte voksne fugle, mærket på Fyn og Christiansø. I Danmark er genfundet 13 huldue mærket i udlandet.

Træk og overvintring

Danske ynglefugle. Den første spredning fra ynglelokaliteterne registreres fra starten af juli til begyndelsen af august, hvor enkelte ungfugle er genfundet mellem 3 og 6 km fra mærkningsstedet. Hulduerne trækker mod sydsydvest (fig. 2B) i begyndelsen af oktober. På dette tidspunkt er ungfugle genfundet i det sydlige Frankrig, hvor danske huldue er genfundet frem til midten af november (fig. 1). De voksne fugles ynglesæsonen strækker sig helt til oktober (Christensen 1993), og deres træk foregår således senere end ungfuglenes.

Der er ingen genfund fra vinterperioden, så vi ved ikke, hvor sydligt de danske huldue overvintrer, og om de eventuelt fortsætter til Den Iberiske Halvø, hvor arten vides at overvintrere (Hagemeyer & Blair 1997). I forårsperioden er en enkelt dansk ynglefugl genfundet i den nordvestlige del af Tyskland i slutningen af marts (fig. 1). Hulduene ankommer til ynglepladserne fra midten af januar til midten af marts (Christensen 1993). En enkelt huldue er genfundet i yngletiden ét år efter mærkningen. Denne fugl var vendt tilbage til udklækningsstedet på Djursland.

Trækgæster. I Danmark ses huldue på træk både efterår og forår, flest i landets østlige egne (Olsen 1992). Genfund af huldue mærket i udlandet viser, at disse kommer fra det meste af artens skandinaviske yngleområde: det sydligste Norge, Syd-

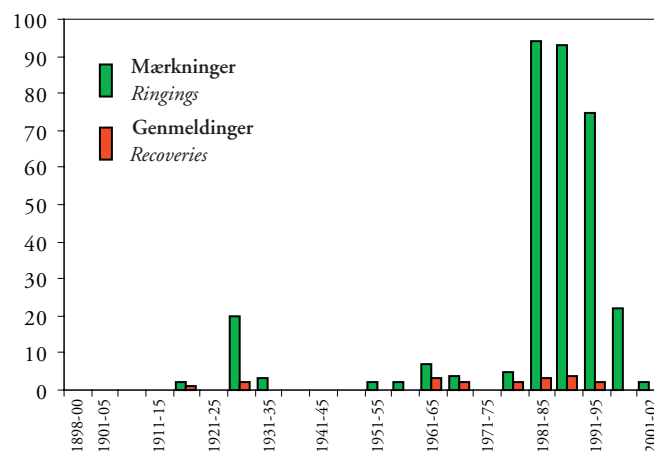

Fig. 4. Mærknings- og genmeldingsår for huldue ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of stock dove ringed in Denmark.

Mellemsverige og det sydvestlige Finland (fig. 5). I slutningen af august er de første huldue fra Sydfinland og Gotland genfundet i Danmark, men antallet vokser i september og oktober, ganske som antallet af observerede trækgæster (Olsen 1992). Hovedparten af de udenlandske huldue er genfundet i landets østlige egne (fig. 5). Én huldue, mærket i Norge, er som den eneste genfundet i det nordvestlige Jylland. Denne fugl blev mærket som redeunge 25. maj 1980 og genfundet 16. september samme år. En huldue er mærket i Belgien 11. januar og genfundet i Danmark 21. august samme år, og kunne altså have været en dansk ynglefugl.

Genmeldings- og dødsårsager

Alle de genmeldte danskmerkede huldue er indrapporteret som døde. Den primære dødsårsag er jagt (32%). I Danmark er der skudt to ringmærkede hul-

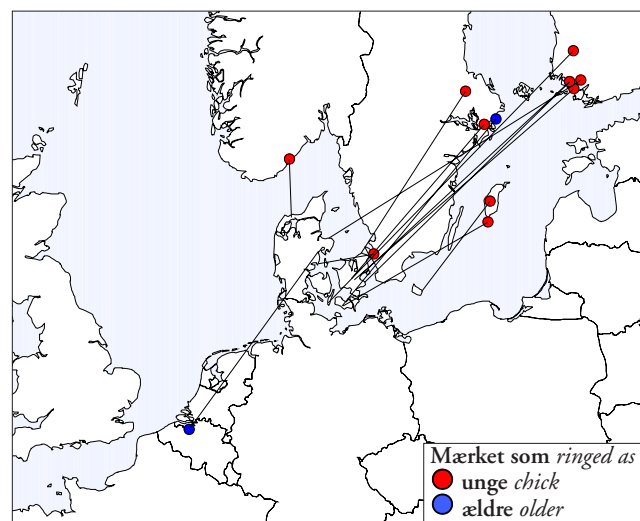

Fig. 5. Mærkningslokaliteter forbundet til genfundlokaliteter for huldue ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=13). Ringing locations connected to recovery sites of stock dove ringed abroad and recovered in Denmark (n=13).

duer i 1961, dvs. før arten blev totalfredet i 1967. Der er jagttid på arten i Frankrig fra september til marts (Bertelsen & Simonsen 1986), og her er fire af fuglene skudt i perioden 1920-1990. Tre er trafikdræbte (i Danmark og Tyskland) og én er taget af en rovfugl. Blandt hulduer ringmærket som unger eller ungfugle i første efterår og genmeldt som døde er 86 % indrapporteret i løbet af det første leveår. Den hidtil længstlevende danskmærkede huldue blev 3 år og 5 mdr. Fuglen blev mærket som unge i Grib Skov i maj 1986 og skudt i Frankrig i november 1989.

English summary

The stock dove is a rather rare breeding bird in Denmark with an estimated population of 800–1,000 pairs. It is a rather common passage migrant and a rare winter visitor to

Denmark. The first stock dove was ringed in Denmark in 1921, with the majority ringed from 1980 to the mid-1990s. Most of the recovered birds were ringed as chicks. The first birds have been found away from the ringing sites (between 3 and 6 km) in July and August. The autumn migration is directed SW and takes place in October. In this month young birds have been found in southern France. No birds have been recovered during winter. A bird was recovered in northern Germany in March, and by the end of April most birds have returned to the breeding sites.

Recoveries show that Denmark is visited by stock doves from southern Norway, southern Sweden and southern Finland. The first visitors have been recovered in late August and the majority in September–October. Most have been recovered in eastern Denmark except for a Norwegian bird recovered in northwest Jutland.